

practical approaches to monitoring the currency market of Ukraine. The complex necessary measures to ensure the stability and development of the foreign exchange market of Ukraine.

Originality is to identify biased change the current state of the currency market of Ukraine to outline approaches to stabilization of the studied market.

Practical value of the study results is that the analysis of the status and trends of the currency market of Ukraine may be used in the formation of the National Bank of Ukraine.

Key words: national economy, currency, financial security, currency market, the National Bank of Ukraine exchange rate, reserves.

Король М.М., Стасишина О.Р. ВАЛЮТНИЙ РИНОК УКРАЇНИ: СОСТОЯНИЕ, ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ

Цель состоит в анализе современного состояния валютного рынка Украины, определении основных проблем и перспектив его развития.

Методика исследования. Теоретическую и методологическую основу работы составляют труды отечественных и зарубежных ученых по вопросам обеспечения развития валютного рынка страны. В процессе научного исследования использовались совокупность следующих методов: монографический – при исследовании особенностей развития валютного рынка Украины, как важной составляющей национальной экономики; системно-структурный подход – при исследовании тенденционных изменений развития валютного рынка Украины; статистически-экономический анализ – для оценки уровня и динамики развития валютного рынка страны; обобщение и научной абстракции – с целью формулирования выводов и определения перспективных исследований.

Результаты. Охарактеризованы особенности развития валютного рынка Украины, выявлены тенденции его развития и динамика. Исследованы основные причины влияния и их последствия на динамику и развитие данного рынка. Обзор научно-практические подходы к мониторингу валютного рынка Украины. Определен комплекс необходимых мероприятий для обеспечения стабильности и развития валютного рынка Украины.

Научная новизна заключается в выявлении тенденционных изменений современного состояния валютного рынка Украины с целью определения подходов к стабилизации развития исследуемого рынка страны.

Практическая значимость результатов исследования заключается в том, что проведенный анализ состояния и тенденций развития валютного рынка Украины может использоваться при формировании политики Национального банка Украины.

Ключевые слова: национальная экономика, валюта, финансовая безопасность, валютный рынок, Национальный банк Украины, валютный курс, золотовалютные резервы.

УДК 338.432:334.012.82.003.13

*Хірівський Р.П.,
к.е.н., в.о. доцента кафедри міжнародної економіки,
туризму та менеджменту ЗЕД,
Львівський національний аграрний університет*

ФУНКЦІОНУВАННЯ ХОЛДИНГОВИХ СТРУКТУР В УМОВАХ КРИЗОВИХ ЯВИЩ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Аграрна реформа в Україні призвела, з одного боку, до розукрупнення колишніх колективних господарств, розвитку малих форм сільськогосподарського бізнесу (селянських та особистих підсобних господарств та ін.), а з другого – до подальшої концентрації сільськогосподарського бізнесу, створення агрофірм та агрохолдингів, у склад котрих включаються декілька (іноді – декілька десятків) колишніх колгоспів та радгоспів.

Процес формування агрохолдингів розпочався в кінці 90-х років минулого століття в умовах глибокої фінансово-економічної кризи: більшість сільськогосподарських підприємств були збитковими, сумарна заборгованість по всіх зобов'язаннях перевищували річну суму виручки, а прострочена – балансовий прибуток. В цих умовах поява на початку 2000-х років перших агрохолдингів сприймалась як довгоочікуване джерело інвестицій у сільське господарство. Проте, як показують останні дослідження та тенденції розвитку аграрної сфери останніх двох років, розвиток агрохолдингів та їх значні інвестиції у сектор АПК України можливий лише за умов прибутковості галузей, в котрих вони функціонують. У випадку різких змін світової ринкової кон'юнктури у напрямках власної діяльності холдинги здатні виводити свої активи з них темпами, аналогічними швидкості їх залучення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження процесів формування аграрних холдингових структур як явища у національній економіці почався з деяким запізненням, що пов'язуємо із певною недооцінкою цих суб'єктів та тезою про тимчасовість їх функціонування в секторі АПК. Цим пояснюється факт, що перший (і наразі – єдиний) нормативний акт, що стосується їх визначення

(Закон України від 15.03.2006 р. № 3528-IV “Про холдингові компанії в Україні”), з’явився через 3-4 роки після формування перших агрохолдингів в сільському господарстві України [1].

Проте, починаючи із 2006-2007 років з’явилась низка наукових досліджень, присвячених питанням розвитку, організаційній структурі та інвестиційній діяльності агрохолдингів. Серед них особливо варто відмітити праці українських вчених – В. Андрійчука, С. Дем’яненка, М. Калінчика, В. Юрчишина, та вчених пострадянських держав – В. П. Арашкукової, Г. Г. Котової, Є. С. Оглобліна, О. А. Родіонової. Однак, єдиної позиції щодо економічної, соціальної та екологічної ефективності холдингів не існує й досі, що зумовлює необхідність подальших наукових досліджень.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження причин та факторів, що вплинули на формування агрохолдингів, як нового типу підприємств у аграрній сфері, тенденцій їх розвитку та діяльності в умовах кризових явищ в економіці України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стимули для створення агрохолдингів з’явилися в кінці минулого – початку нинішнього століття. В ході фінансової кризи 1998 року, в Україні відбулась різка девальвація гривні, котра підняла конкурентоспроможність вітчизняного продовольства та створила умови для імпортозаміщення. Окремі види сільськогосподарського бізнесу стали прибутковими. Це створило умови для інвестиційної привабливості сільського господарства як виду економічної діяльності, як галузі, в котрій зосередженні значні масиви землі та виробничих ресурсів.

Ключовою особливістю холдингових структур в аграрному бізнесі є можливість отримання синергетичного ефекту. Зазвичай, у межах цих структур підприємства постачають вироблену продукцію (або її частину) як давальницьку сировину, що поєднується із внутрішнім забезпеченням виробництва. При цьому частка сільськогосподарської продукції, яку використовують для промислової переробки, постійно зростає, перевищуючи 60 % [2]. Зважаючи на досвід індустріально розвинутих країн, у яких цей показник сягає 90 %, а також на сучасні тенденції до прискореного розвитку переробних виробництв, неважко передбачити, що у майбутньому роль сільського господарства як постачальника сировини зростатиме [3, с. 183]. На відкритому ринку в основному закуповуються лише продукція або засоби виробництва, яких не вистачає для реалізації замкнутого виробничо-фінансового циклу всередині формування [4].

Посилення таких зв’язків є закономірним явищем. У зв’язку з розвитком суспільного поділу праці аграрний сектор втратив можливість до самостійного відтворення. З іншого боку, істотно підвищується роль самого сільського господарства у розвитку і поглибленні міжгалузевих зв’язків у межах АПК [2, с. 559]. Тобто, в межах агрохолдингів спостерігається значне розширення і поглиблення міжгалузевих зв’язків за двома напрямками: з одного боку, у результаті задоволення всезростаючих потреб сільського господарства продукцією фондоутворювальних галузей, а з іншого, – через збільшення поставок сільськогосподарської сировини на промислову переробку галузям харчової та легкої промисловості [5].

В даному випадку, доречною вважаємо думку А. Є. Данкевича, що “створення агрохолдингів – своєрідна відповідь аграрної економіки України вимогам ринку, спрямована на відновлення порушених міжгалузевих зв’язків і диспаритету цін між реалізованою сільськогосподарською продукцією та матеріально-технічними ресурсами промислового походження, відновлення самодостатньої кредитної системи” [6].

Вказані фактори призвели до стрімкого нарощування земельних та виробничих потужностей холдингів. Зокрема, за 2005-2010 рр. сільськогосподарські підприємства, землекористування яких перевищило 10 тис. га, збільшили питому вагу своїх площ в їхній загальній кількості по Україні з 2,5 до 11,4%, сумарно досягнувши 2450,9 тис. га [7; 8]. Уже в 2011 році 18 найбільших холдингів мали у своєму використанні землі загальною площею понад 3 млн. га [9].

Станом на літо 2013 року межу в 200 тис. га орендованих сільгоспугідь подолали вже 8 холдингових структур (табл. 1).

Таким чином, тенденції останнього десятиліття ознаменувались безперервним нарощуванням частки агрохолдингів на ринку сільськогосподарської продукції, що дозволяло прогнозувати подальше посилення їх ролі у агропромисловому комплексі держави та встановлення повного контролю за найбільш прибутковими його галузями.

Проте, як показує практика, негативні тенденції розвитку вітчизняної економіки та окупація значної частини території України останнього року мали значний вплив на діяльність агрохолдингів, що проявилось у значному уповільненні темпів консолідації земельних ресурсів під управлінням великих аграрних компаній.

Зниження світових цін на основні зернові та олійні культури протягом останніх трьох сезонів негативно позначилося на фінансовому стані сільськогосподарських підприємств, ослабивши інвестиційний інтерес до аграрного сектору в цілому. Так, ціновий індекс FAO з 2011 по 2014 рік знизився на 17% для зернових культур, та на 24% для рослинних олій – відповідно. В свою чергу, боргові зобов’язання аграрних підприємств протягом 2011-2013 років збільшились із 58 до більш ніж 102 млрд. грн. Першими від цього постраждали ті агрохолдинги, акції котрих, розміщені на закордонних біржах (табл. 2).

Таблиця 1

Рейтинг холдингових структур в АПК України за величиною земельного банку (станом на липень 2013 року)

Рейтинг	Назва	Спеціалізація	Регіон (область), де розташовані орендовані земельні ресурси	Розміри земельного банку, тис. га
1	Укрленд-фармінг	Цукор, кукурудза, зернові, продукція тваринництва	Львівська, Тернопільська, Хмельницька, Рівненська, Житомирська, Полтавська	532,2
2	NCH Capital	Рослинництво (зернові).	Хмельницька, Житомирська, Вінницька	400,5
3	Кернел Групп	Виробництво соняшникової олії	Одеська, Полтавська, Черкаська, Хмельницька	330,5
4	Агро-холдинг "Мрія"	Цукрові, олійні, цукровий буряк, картопля	Чернівецька, Львівська, Івано-Франківська, Тернопільська	295,8
5	МПХ	Птахівництво	Київська, Черкаська, Вінницька, Житомирська	280,6
6	Українські аграрні інвестиції	Зернові та олійні	Чернігівська, Вінницька, Кіровоградська, Сумська	260,3
7	Астарта-Київ	Виробництво цукру	Хмельницька, Вінницька, Полтавська	245,5
8	HarvEast Holding	Рослинництво, скотарство	Донецька, Запорізька, Черкаська, Житомирська	220,2

Джерело : розраховано автором на основі [10]

Таблиця 2

Динаміка капіталізації публічних агрохолдингів України (станом на серпень 2013 р.)

Компанії	Вхід на IPO/SPO	Біржа (SE)	Капіталізація при вході на біржу (млн. дол. США)	Капіталізація станом на серпень 2015 р., (млн. дол. США)	Зміна вартості з моменту виходу на біржу, %
Миронівський хлібопродукт	2008/2010	Лондонська біржа	1662	1283	-23%
Кернел	2007	Варшавська біржа	1302	695	-47%
Мрія*	2008	Франкфуртська біржа	450	306	-32%
Астарта	2006	Варшавська біржа	648	291	-55%
Агротон*	2010	Варшавська біржа	206	15	-93%
Індустріальна молочна компанія	2011	Варшавська біржа	123	83	-33%
AgroGeneration	2010/2011	Нью-Йоркська біржа	98	107	9%
Мілкіленд	2010	Варшавська біржа	348	50	-86%

* Технічний дефолт.

Джерело : розраховано автором на основі [10]

Як демонструють дані табл. 2, сумарна капіталізація українських компаній в порівнянні з моментом виходу на біржі упала більш ніж удвічі – із шести до трьох мільярдів доларів США. Більш усього упала капіталізація компанії Агротон – до 15 мільйонів доларів. Значне падіння відбулось у Астарти (55%), Мілкіленду (86%), Кернелу (-46%) та Авангарду (-43%). Також особливо варто відмітити технічний дефолт Мрії.

Це призвело до значного зниження земельних ресурсів холдингових підприємств на 190 тис. га, проте збільшення їх частки серед земель сільськогосподарського призначення із 27,4% до 27,9%, через виключення з розрахунків сільськогосподарських земель Криму [10]. Загалом, станом на листопад 2014 року під контролем агрохолдингів знаходилося 5,85 млн. га. сільськогосподарських угідь.

Варто зауважити, що, на відміну періоду становлення холдингів, коли важливим чинником низької економічної ефективності діяльності агрохолдингів була технологічна відсталість виробництва, сьогодні загрозливим фактором є зниження ефективності управління самими структурами. Зокрема,

за даними Українського Клубу Аграрного Бізнесу, управлінські витрати займають до 30% в структурі собівартості продукції виробленої агрохолдингами, і їх частка має тенденцію до зростання [11].

Частково це пояснює парадокс, коли при урожайності зернових культур на 48% вищій за аналогічний показник по Україні рентабельність їх виробництва у структурах агрохолдингів у 2013 році склала -2,9% при середньому по Україні - 1,5%. Таким чином, протягом 2012-2013 років рівень рентабельності виробництва зернових культур в Україні знизився на 9,5%, зокрема у холдингах – на 14,9%.

Проте, незважаючи на вкрай складні умови роботи бізнесу, криза стала тим каталізатором, котрий змінив підхід холдингів до управління власними ресурсами. Так, з кінця 2013 року проглядається тенденція відмови від неважкої, частково – хаотичної, консолідації земельних ресурсів (табл. 3).

Таблиця 3

Земельні ресурси найбільших агрохолдингів України (тис. га.)

№ з/п	Компанія	Рік			
		2012	2013	2014	2015*
1	УкрЛендФармінг	508	532	670	670
2	NCH Capital	-	400	400	430
3	Кернелл Групп	330	330	422	390
4	Миронівський Хлібопродукт	280	280	320	320
5	Українські аграрні інвестиції	-	260	261	261
6	Астарта Київ	245	220	245	245
7	Мрія агрохолдинг	295	295	298	210
8	HarvEast	220	220	197	197

*Станом на 03.04.2015 р.

Джерело : розраховано автором на основі [11]

В наш час більшість компаній робить акценти на якість виробничих ресурсів, намагаючись посилювати присутність у якомусь певному сегменті та розвивати інфраструктурні складові. При такому підході розширення земельного банку, якщо і має місце, то носить суто локальний характер.

Висновки з проведеного дослідження. На нашу думку, на сьогодні є очевидним той факт, що холдингові підприємства, починаючи з кінця 2013 року, вступили в нову, переломну фазу свого розвитку, коли вже відчувається зворотна сторона ефекту масштабу, вплив котрої посилюється низкою глобальних економічних та політичних факторів.

Подальший напрямок руху холдингових структур в системі АПК передбачити доволі важко, проте, на нашу думку імовірними є два варіанти:

- 1) Реструктуризація земельних фондів холдингів та продаж непрофільних активів і, як наслідок, – звуження спеціалізації діяльності;
- 2) Дотримання експансивної стратегії, розширення земельного банку та поступова втрата контролю над власними підрозділами, оперативності прийняття рішень, збільшення управлінських витрат та рух у напрямку банкрутства.

Бібліографічний список

1. Про холдингові компанії в Україні : Закон України від 15.03.2006 р. №3528-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3528-15>
2. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств : [підручник] / В.Г. Андрійчук. – [2-ге вид., доповн. і переробл.]. – К. : КНЕУ, 2002. – 624 с.
3. Андрійчук В.Г. Капіталізація сільського господарства: стан і економічне регулювання розвитку / В.Г. Андрійчук. – Ніжин : Аспект-Поліграфія, 2007. – 216 с.
4. Лупенко Ю.О. Агрохолдинги в Україні та посилення соціальної спрямованості їх діяльності / Ю.О. Лупенко, М.Ф. Кропивко // Економіка АПК. – 2013. – № 7. – С. 6.
5. Амбросов В.Я. Великотоварні підприємства як основа впровадження інновацій / В.Я. Амбросов, Т.Г. Маренич // Економіка АПК. – 2007. – № 6. – С. 15-18.
6. Данкевич А.Є. Передумови та основні принципи розвитку агрохолдингів / А.Є. Данкевич // Економіка АПК. – 2011. – № 5. – С. 139.
7. Сільське господарство України за 2006 рік : [статистичний збірник] / [За ред. Ю.М. Остапчука]. – К. : Державний комітет статистики України, 2007. – 367 с.
8. Сільське господарство України за 2010 рік : [статистичний збірник] / [За ред. Ю.М. Остапчука]. – К. : Державний комітет статистики України, 2011. – 384 с.
9. Агрохолдинги України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zerno.org.ua/links/>

10. Найбільші агрохолдинги України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://agrisurvey.com.ua/uk/services/multiclient/agroholding>
11. Правила аграрної ефективності [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://a7d.com.ua/novini/18596-pravila-agrarnoyi-efektivnost.html>

References

1. Verkhovna Rada Ukrainy (2006), *Pro kholdynhovi kompanii v Ukraini* [On holding companies in Ukraine], Zakon Ukrainy dated 15.03.2006 no. 3528-IV, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3528-15> (access date August 10, 2015).
2. Andriichuk, V.H. (2002), *Ekonomika ahrarykh pidpriemstv* [The economy of agricultural enterprises], textbook, KNEU, Kyiv, Ukraine, 624 p.
3. Andriichuk, V.H. (2007), *Kapitalizatsiia silskoho hospodarstva: stan i ekonomichne rehulivannia rozvytku* [Capitalization of Agriculture: Status and Economic Regulation of Development], Aspekt-Polihrifiia, Nizhyn, Ukraine, 216 p.
4. Lupenko, Yu.O. and Kropyvko, M.F. (2013), "Agroholdings in Ukraine and strengthening social focus their activities", *Ekonomika APK*, no. 7, pp. 6.
5. Ambrosov, V.Ya. and Marenych, T.H. (2007), "High-value enterprises as the basis of innovation", *Ekonomika APK*, no. 6, pp. 15-18.
6. Dankevych, A.Ye. (2011), "Background and basic principles of agricultural holdings", *Ekonomika APK*, no. 5, pp. 139.
7. Ostapchuk, Yu.M. (2007), "Agricultural Ukraine in 2006", Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy, Kyiv, Ukraine, 367 p.
8. Ostapchuk, Yu.M. (2011), "Agricultural Ukraine in 2010", Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy, Kyiv, Ukraine, 384 p.
9. *Ahrokhodynhy Ukrainy* [Agriholdings of Ukraine], available at: <http://www.zerno.org.ua/links/> (access date August 18, 2015).
10. *Naibilshi ahrokhodynhy Ukrainy* [The largest agricultural holdings of Ukraine], available at: <http://agrisurvey.com.ua/uk/services/multiclient/agroholding> (access date August 16, 2015).
11. *Pravyla ahramoi efektyvnosti* [The rules of agricultural efficiency], available at: <http://a7d.com.ua/novini/18596-pravila-agrarnoyi-efektivnost.html> (access date August 19, 2015).

Хірівський Р.П. ФУНКЦІОНУВАННЯ ХОЛДИНГОВИХ СТРУКТУР В УМОВАХ КРИЗОВИХ ЯВИЩ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Мета – дослідження причин та факторів, що впливають на формування та специфіку діяльності агрохолдингів в економіці України.

Методика дослідження. Методологічною основою дослідження стали праці відомих вітчизняних та закордонних дослідників, що здійснювали аналіз причин становлення та нарощування масштабів діяльності холдингових структур в аграрній сфері країн пострадянського простору.

В ході дослідження використовувались такі методи: монографічний (для вивчення історії досліджень холдингових структур в аграрному секторі пострадянських держав), аналізу (для виділення холдингів у складі АПК України), порівняння (для співставлення величини земельних фондів та рівня капіталізації найбільших агрохолдингів України), дедукційний (для формування висновків щодо тенденцій розвитку агрохолдингів в умовах кризових явищ в економіці України).

Результати. Виявлено позитивний вплив синергетичного ефекту від інтеграції сільськогосподарських підприємств у межах однієї структури на ріст масштабів діяльності агрохолдингів. Проаналізовано процес відновлення міжгалузевих зв'язків між сферою виробництва сільськогосподарської продукції та сферою її переробки у межах холдингових структур. Визначено вплив росту світових цін на сільськогосподарську продукцію на рентабельність діяльності агрохолдингів.

Наукова новизна полягає у визначенні впливу кризових явищ в економіці України на рівень капіталізації агрохолдингів на міжнародних фондових ринках. Проаналізовано реструктуризацію ними основних виробничих фондів в умовах падіння рівня рентабельності.

Практична значущість. Результати проведеного дослідження є аналітичним матеріалом для вдосконалення державної політики підтримки холдингових структур в агропромисловому комплексі України.

Ключові слова: холдингові структури, агропромислова інтеграція, великотоварне виробництво, ефект масштабу, кризові явища.

Khirivskiy R.P. FUNCTIONING OF THE HOLDING STRUCTURES IN THE TIMES OF ECONOMIC CRISIS IN UKRAINE

Purpose – is the research of reasons and factors that influence the formation and specifics of agricultural holdings in the economy of Ukraine.

Methodology of research. The methodological basis of the research was the work of famous domestic and foreign researchers that analyzed the reasons for the formation of the scale and capacity of holding structures in the agricultural sector of the post-Soviet states.

The study used the following methods: monographic (for the history of research holding structures in the agricultural sector post-Soviet states), analysis (for the selection of holdings consisting of AIC Ukraine), comparison (to match the value of land assets and capitalization largest holdings Ukraine), deduction (to form conclusions about trends of agricultural holdings in the conditions of the economic crisis Ukraine).

Findings. The study found positive effects from integration synergies agricultural enterprises within a single structure on the scale of growth of agricultural holdings. The process of restoring linkages between the sphere of production of agricultural products and their processing within holding structures. The influence of the growth of global agricultural prices on the profitability of agricultural holdings.

Originality of researches consists in determining the impact of the economic crisis in Ukraine capitalization of agricultural holdings in international stock markets. Analyzed restructure their fixed assets in the fall of profitability.

Practical value. The results of the study are analytical material for improving public policy support holding structures in the agricultural sector of Ukraine.

Key words: holding structure agroindustrial integration, large commodity production, economies of scale, a crisis.

Хири́вський Р.П. ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ ХОЛДИНГОВЫХ СТРУКТУР В УСЛОВИЯХ КРИЗИСНЫХ ЯВЛЕНИЙ В ЭКОНОМИКЕ УКРАИНЫ

Цель – исследование причин и факторов, влияющих на формирование и специфику деятельности агрохолдингов в экономике Украины.

Методика исследования. Методологической основой исследования стали труды известных отечественных и зарубежных исследователей, осуществлявших анализ причин становления и наращивания масштабов деятельности холдинговых структур в аграрной сфере стран постсоветского пространства.

В ходе исследования использовались следующие методы: монографический (для изучения истории исследований холдинговых структур в аграрном секторе постсоветских государств), анализа (для выделения холдингов в составе АПК Украины), сравнение (для сопоставления величины земельных фондов и уровня капитализации крупнейших агрохолдингов Украины), дедуктивный (для формирования выводов о тенденциях развития агрохолдингов в условиях кризисных явлений в экономике Украины).

Результаты. Выявлено положительное влияние синергетического эффекта от интеграции сельскохозяйственных предприятий в пределах одной структуры на рост масштабов деятельности агрохолдингов. Проанализирован процесс восстановления межотраслевых связей между сферой производства сельскохозяйственной продукции и сферой ее переработки в пределах холдинговых структур. Определено влияние роста мировых цен на сельскохозяйственную продукцию на рентабельность деятельности агрохолдингов.

Научная новизна заключается в определении влияния кризисных явлений в экономике Украины на уровень капитализации агрохолдингов на международных фондовых рынках. Проанализированы реструктуризации ими основных производственных фондов в условиях падения уровня рентабельности.

Практическая значимость. Результаты проведенного исследования является аналитическим материалом для совершенствования государственной политики поддержки холдинговых структур в агропромышленном комплексе Украины.

Ключевые слова: холдинговые структуры, агропромышленная интеграция, крупнотоварное производство, эффект масштаба, кризисные явления.

УДК 332.2.021.8

*Ярова Б.М.,
аспірант* кафедри землевпорядного проектування,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України*

ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ: ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВОЇ МОДЕЛІ ДОВІРЧОГО УПРАВЛІННЯ

Постановка проблеми. Важливим критерієм всіх дослідницьких установ має бути наукова ефективність, інноваційність, перспективність наукових рішень.

Науковими установами НААН досягнуто значних напрацювань у селекції, генетиці, технологіях вирощування рослин, утриманні тварин та зберіганні і переробці сільськогосподарської продукції. Водночас щорічно іде недофінансування установи, що є причиною неможливості розв'язання актуальних проблем у сфері наукового забезпечення агропромислового комплексу.

Очевидно, що потрібно удосконалювати управління наявними ресурсами та запроваджувати нові методи управління.

* Науковий керівник: Мартин А.Г. – д.е.н., доц.